

Εξερευνήσεις της σωματικότητας

ΤΡΙΤΗ, 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 00:00

Για την περφόρμανς της Λενιώς Κακλέα *A Hand's Turn* και την παράσταση της Κατερίνας Ανδρέου *A Kind of Fierce*. Η παράσταση της Κατερίνας Ανδρέου παρουσιάστηκε στις 10-11 Ιουνίου, ενώ η περφόρμανς της Λενιώς Κακλέα παρουσιάζεται μέχρι και την 1η Ιουλίου στο Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου.

Της **Κλημεντίνης Βουελάκη**

Στην κατηγορία της περφόρμανς, η μικρή χορευτική φόρμα και ιδιαίτερα το σόλο αποτελεί πρόσφορο έδαφος για την εξερεύνηση της γλώσσας του σώματος μέσα από πρακτικές που αμφισβητούν τη λογική της αναπαράστασης και αγαπούν την πρόκληση. Όλα αυτά δεν είναι φυσικά καινούργια, συνέβαιναν στην Αμερική το 1960 και έχουν επανακάμψει στην ευρωπαϊκή χορευτική σκηνή τις τελευταίες δεκαετίες. Δείγματα αυτής της τάσης φιλοξενήθηκαν στο Φεστιβάλ Αθηνών ήδη από το 2006 και μετά, ενώ παραμένουν προσφιλή και στη φετινή διοργάνωση. Πρόκειται για

σωματικά συμβάντα που γεινιάζουν αισθητικά με ανάλογα εικαστικά και απευθύνονται συνήθως στον υποψιασμένο θεατή.

A Hand's Turn ή «πώς να σκεφτόμαστε με το σώμα» (Ρολάν Μπαρτ)

Η Λενιώ Κακλέα –ζει και εργάζεται με έδρα το Παρίσι ήδη από το 2005– έχει διαμορφώσει τη δική της ματιά στα χορευτικά πράγματα με μια χορογραφική γραφή που αρνείται το δίλημμα, διερεύνηση της σωματικότητας ή διανοητικός στοχασμός, αποφεύγοντας έτσι μια παγίδα που αποτελεί κοινό τόπο για τον σύγχρονο χορό τις τελευταίες δεκαετίες. Απευθύνεται με άλλα λόγια στον θεατή κινητοποιώντας αισθήσεις και διάνοια ισόποσα, μακριά τόσο από το ασηπτικό τοπίο της αγέλαστης πρωτοπορίας, όσο και από τις κοινοτοπίες ενός χορού «déjà vu».

Η ιδιότυπη περφόρμανς που παρουσιάζει σε μη θεατρικό χώρο της Πειραιώς 260 κατά μήκος του Ιουνίου στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών με τίτλο *A Hand's Turn* (σημαίνει «χωρίς κόπο») θυμίζει, υπό μια έννοια, *private dancing*, αφού το κοινό είναι ένας ή δυο θεατές μόνο κάθε φορά. Στην ουσία ωστόσο καταφέρνει να μας εισάγει με πολύ λίγα μέσα –εξού και ο τίτλος– η ίδια ως περφόρμερ και οι μεταμορφώσεις της, δύο στοίβες χαρτιών που αντιστοιχούν στις αριστερές και δεξιές σελίδες ενός βιβλίου, ένας μικρός καθρέφτης ως εργαλείο παρατήρησης που μαγνητίζει ταυτόχρονα το βλέμμα και κάποιοι μουσικοί υπαινιγμοί, σε ένα σύμπαν που ιχνηλατεί υπόγεια ρεύματα και δίπολα που μας διατρέχουν. Οι ερωτήσεις που απευθύνει στην αρχή στον ενικό, του στυλ «Έχεις δει το *Οργισμένο Είδωλο*, ή τον *Ταξιτζή*» υποδηλώνουν κινηματογραφικές αναφορές και απώτερα μια αφήγηση που κινείται μεταξύ μυθοπλασίας και πραγματικότητας. Η συνθήκη των χαρτιών και ενός κειμένου που αναφέρεται έμμεσα στο σώμα, αποπειράται να στήσει γέφυρα μεταξύ σωματικού και διανοητικού κώδικα, καθώς ξεφυλλίζοντάς το σε κάθε αριστερή σελίδα αντιστοιχεί σε μορφή μότο μια αριστερή πρακτική και κατ' αναλογίαν σε κάθε δεξιά, περιγράφοντας μια μορφή οργάνωσης που μας εξυπηρετεί αλλά και μας καθορίζει (αριστερόχειρας - δεξιόχειρας, αριστερό - δεξί ημισφαίριο του εγκεφάλου βλέπε συναίσθημα - λογική αλλά και αριστερές ή δεξιές πολιτικές τοποθετήσεις). Για να περάσει, στη συνέχεια, από το fictional στο real body, από το φανταστικό στο πραγματικό, σε μια εγγύτητα που υπαινίσσεται *strear show*, όπου ενώ η ηδονοβλεπτική μας διάθεση επιθυμεί την υπερ-έκθεση του σώματος βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια διχοτομία: άλλοτε μας επιβάλλεται μέσω του καθρέφτη ένα πρόσωπο-προσωπείο ξεκομμένο από το σώμα κι άλλοτε ένα σώμα που λικνίζεται ακέφαλο. Το παιχνίδι της αποπλάνησης είναι παρόν μεταξύ υποκειμένου και σώματος (αντικειμένου), μόνο που οι ρόλοι είναι ρευστοί και τίποτα δεν είναι δεδομένο. Η εγγύτητα εναλλάσσεται με την απόσταση, το θερμό διαδέχεται το ψυχρό, το κείμενο ακολουθεί η κίνηση, το σώμα είναι παρόν ή απόν αλλά ποτέ εξόριστο, η χορογραφία κάποια στιγμή φλερτάρει με την πορνογραφία. Είναι άλλωστε γνωστό πως η τέχνη δεν ευδοκιμεί σε εργαστήρια ορθολογισμού και πως ο εγκέφαλος είναι το πιο σημαντικό σεξουαλικό όργανο του ανθρώπινου σώματος.

A Kind of Fierce-Κατερίνα Ανδρέου ή Το φάντασμα της ελευθερίας

Μια παράσταση που έκανε πρεμιέρα στο περυσινό Φεστιβάλ Αθηνών και επανέρχεται ένα χρόνο μετά, βραβευμένη στο μεταξύ από το Impulstanz της Βιέννης στην κατηγορία νέων χορογράφων, είναι αναμενόμενο να ανεβάζει τις προσδοκίες του κοινού. Το σόλο της Κατερίνας Ανδρέου, εμπνευσμένο από τον «ξέφρενο ήρωα» του Τζορντάνο Μπρούνο, προοιδαίνει τον θεατή για μια αναμέτρηση του εγώ με το φάντασμα της ελευθερίας, τον φόβο της έκθεσης, και εντέλει με τα ίδια τα όρια της σωματικότητας. Ο τίτλος παραπέμπει σε ένα είδος αγριότητας, ίδιον του ενστικτικού ανθρώπου. Μια μικροκαμωμένη γυναικεία φιγούρα με μαύρο καλσόν και κίτρινο φούτερ επιδίδεται σε κινήσεις αυτοσχεδιαστικές, που θυμίζουν ανολοκλήρωτες απομιμήσεις από το λεξιλόγιο του κλασικού μπαλέτου με μια δόση κλοουνίστικου σαρκασμού. Η υπονόμηση των συμβόλων των σχετικών με τον καταναγκασμό της τελειότητας και την επίδειξη δεξιοτεχνίας είναι ήδη εδώ. Όσο το δρώμενο εξελίσσεται, οι προθέσεις γίνονται περαιτέρω ορατές από τον τρόπο χρήσης της μουσικής – δυο μεγάλα ηχεία αποτελούν το σκηνικό που ορίζει τα παραστασιακά δεδομένα. Μεταλλικοί ήχοι industrial music συμβάλλουν στη δημιουργία μιας δυστοπίας. Αλλά και το σπασμένο ηχητικό υλικό από μια γνώριμη μελωδία των Beatles υπηρετεί δραματουργικά την πρόθεση της αμφισβήτησης, ωθώντας την περφόρμερ σε αναπηδήσεις εκτός των ορίων της σκηνής. Το όλο εγχείρημα ανακαλεί παράσταση *in vitro*, ερμητικά κλειστή, σαν να λειτουργεί σχεδόν ερήμην του κοινού. Η διάθεση αναμέτρησης με τη μουσική –ποιο το νόημά της και

Η ιδιότυπη περφόρμανς που παρουσιάζει σε μη θεατρικό χώρο της Πειραιώς 260 κατά μήκος του Ιουνίου στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών με τίτλο A Hand's Turn (σημαίνει «χωρίς κόπο») θυμίζει, υπό μια έννοια, private dancing, αφού το κοινό είναι ένας ή δυο θεατές μόνο κάθε φορά.

Το όλο εγχείρημα ανακαλεί παράσταση in vitro, ερμητικά κλειστή, σαν να λειτουργεί σχεδόν ερήμην του κοινού. Η διάθεση αναμέτρησης με τη μουσική –ποιο το νόημά της και γιατί να έχει προεξάρχοντα ρόλο μοιάζει να διερωτάται η χορογράφος– που γίνεται

γιατί να έχει προεξάρχοντα ρόλο μοιάζει να διερωτάται η χορογράφος- που γίνεται βαθμιαία εκκωφαντική θα οδηγήσει το 20λεπτο σόλο στο φινάλε. Αν η ιδέα της μοναχικής έκθεσης και της ανάληψης ευθύνης από τον ίδιο τον δημιουργό-περφόρμερ διαθέτει αναμφίβολη γοητεία και ενδιαφέρον, ας μην ξεχνάμε ότι διανύουμε τη δεύτερη δεκαετία του 21ου αιώνα και η ελευθερία έκφρασης του δημιουργού μοιάζει να είναι αυταξία. Αυτή η κατακτημένη ελευθερία στην εποχή του Post - Dance, σύμφυτη με την αμφισβήτηση όλων των παραδοσιακών παραμέτρων του χορευτικού θεάματος, έχει εκ των πραγμάτων οδηγήσει σε νέα στερεότυπα. Πυροβολώντας το σημαίνουν η Κατερίνα Ανδρέου αποκαλύπτει τη δική της ψευδαισθηση της ελευθερίας.

βαθμιαία εκκωφαντική θα οδηγήσει το 20λεπτο σόλο στο φινάλε.

* Η **ΚΛΗΜΕΝΤΙΝΗ ΒΟΥΝΕΛΑΚΗ** είναι δημοσιογράφος-κριτικός χορού.

0

ΣΧΕΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ

Κώστας Νούρος: ένας ξεχασμένος ρεμπέτης

Για την παράσταση *Κώστας Νούρος: ξένος δύο φορές*, η οποία παρουσιάζεται στο πλαίσιο της ενότητας «Ανοιγμα στην πόλη - Πειραιάς», του Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου.

Της **Άννας Μιχαλιτσιάνου...**

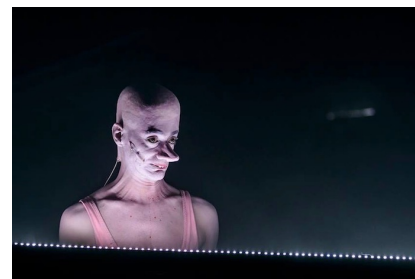

Μια ανθρώπινη Αντιγόνη

Για την παράσταση *Αντιγόνη: η πραγματική ιστορία*, της Χρύσας Ξουραφά, σε σκηνοθεσία Βάνας Πεφάνη, η οποία παρουσιάζεται στο Ίδρυμα «Μιχάλης Κακογιάννης».

Του **Νίκου Ξένιου**

...

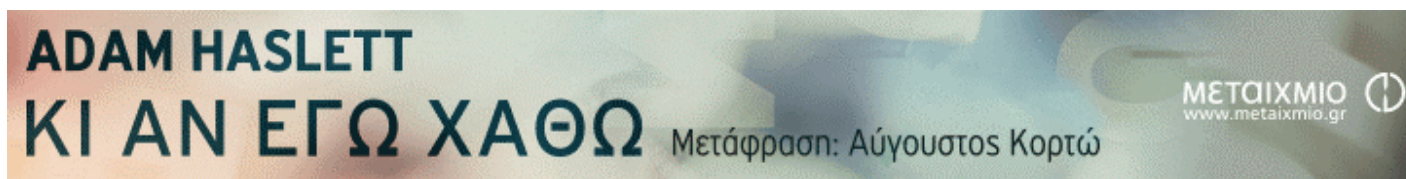

Τιτάνες κλόουν, στην Πειραιώς

Για την παράσταση του Ευριπίδη Λασκαρίδη *Τιτάνες*, η οποία παρουσιάστηκε στο Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου.

Του **Νίκου Ξένιου**

Ένας διασκεδαστικός, μελαγχολικός κλόουν είναι ο...

ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΑΡΘΡΑ